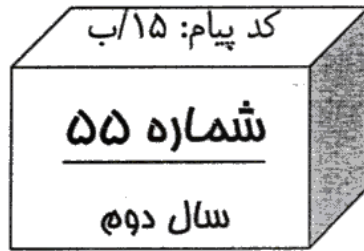

چرا تفکر خلاق و واگرا؟ Why Creative & Divergence Thinking?

پیام اداری هفته

۸۳/۹/۱۴ ← ۸۳/۹/۲۰

خلّاقیت، توفان فکری (Brain Storming) و قوانین پنجگانه حاکم بر آن:

توفان فکری در دهه ۱۹۳۰ توسط الکس اسبورن به عنوان راهی برای تشویق گروه‌ها به ارائه خلاقیت بیشتر در نظرات خود مطرح شد.

کارایی روش توفان فکری این است که اغلب مردم آگاهانه یا ناآگاهانه از اظهار عقاید خود از ترس اینکه موجب خنده دیگران می‌شود و یا به اندازه کافی جالب نمی‌باشد خودداری می‌کنند. در جلسه توفان فکری، هر عقیده‌ای مورد پذیرش است. در اینجا شرکت‌کنندگان برای اظهار عقیده مانی در برابر خود نمی‌شناسند. گذشته از این، سرعت اظهار نظر به خودی خود انگیزه‌ای برای ارائه عقاید بیشتر می‌گردد.

ممکن است کسی نظریه نامعقولی ابراز کند، اما همین نظر نامعقول برای اظهار نظر فرد دیگر زمینه لازم را فراهم می‌سازد.

شیوه توفان فکری وسیله‌ای برای اخذ تصمیم یا ارزشیابی دقیق جوانب مختلف یک مسأله و آغاز بحثی مستدل نیست، بلکه راهی برای خلق عقاید [خلاقیت] و یافتن راه حل‌هایی جدید است.

توفان فکری روشی برای واداشتن گروهی از افراد به ارائه بسیاری از نظریات در مدت زمانی کوتاه می‌باشد. اگرچه این روش ظاهراً ساده و آسان به نظر می‌آید، اما در واقع نیاز به تمرین زیاد دارد تا بتوان در آن مهارت یافت. این، روش بروز خلاقیت‌ها و نوآوری‌ها است. خلاقیت عبارت است از طی کردن راهی تازه یا پیمون یک راه قبلاً طی شده به طرز نوین. خلاقیت یعنی کشف ناشناخته‌ها که سه زمینه را در بر می‌گیرد: هنر، علم، فنون و مهارت‌ها.

✓ قوانین حاکم بر توفان فکری و جلسات هم اندیشی گروهی:

● یکم: اولین قانون آن است که هیچ انتقادی نباید از هیچ نظری که در خلال جلسه ارائه می‌شود، صورت پذیرد. قضاوت و انتقاد تا بعد از جلسه توفان فکری به تعویق می‌افتد. البته این کار در حرف ساده ولی در اجرا مشکل است، زیرا همه افراد تمایل به داوری کردن در مورد نظر ارائه شده دارند.

● دوم: دومین قانون توفان فکری پرسه زنی خیال است. این یک واقعیت پذیرفته شده‌ای است که هنگامی که امواج مغز به شکل تتا (θ Waves) در آید، ما دارای نظرات خلاق بسیاری خواهیم بود. این حالت بیشتر در زمانی روی می‌دهد که ما در حال خواب رفتن، بیدار شدن، رانندگی در یک سفر طولانی و غیره هستیم، یعنی زمانی که مغز ما آزادانه پرسه می‌زند. این همان حالتی است که باید سعی کنیم در جلسه توفان فکری به ما دست دهد. بنابراین پرسه زنی خیال، ما را به بروز نظرات انفرادی که در سر داریم، تشویق می‌کند. مهم نیست که این نظرات در ظاهر چقدر عملی به نظر می‌رسد ولی ارزش توجه و بازنگری دارد.

● سوم: سومین قانون توفان فکری ارائه حداکثر تعداد نظرات ممکن است. توفان فکری در وهله اول، بیشتر کمی است تا کیفی. برای تضمین ارائه حداکثر تعداد نظرات، بهتر است خود را به فکر کردن درباره نظرات، به همان نحوی که ارائه می‌شوند عادت دهیم و از آنها به عنوان تخته پرشی برای سایر احتمالات استفاده کنیم.

● چهارم: قانون نوشتن نظرات، هر نظری که ارائه می‌شود باید مکتوب باشد. معمولاً دبیر جلسه باید نظرهای ابراز شده را فهرست کند و در مضمون آنها نباید تغییر بدهد.

● پنجم: قانون تکوین نظرات، قبل از ارزیابی آنها است. این فرآیند به ما کمک می‌کند که مدتی (مثلاً یک هفته) روی نظر ارائه شده خود فکر کرده و آن را پرورش دهیم. این کار قبل از قضاوت و ارزیابی انجام می‌شود.